

Sygn. akt: I C 358/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2021 r.

Sąd Rejonowy w Giżycku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Alina Kowalewska
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Elwira Stopińska

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2021 r. w Giżycku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko J. F.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanej J. F. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 3.147,73 (trzy tysiące sto czterdzieści siedem 73/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26.05.2021 r. do dnia zapłaty.
2. Oddala powództwo w pozostałym zakresie.
3. Nakazuje pobrać od powoda (...) S.A. z siedzibą w B.

na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Giżycku kwotę 150,00 (sto pięćdziesiąt 00/100) złotych tytułem brakującej opłaty sądowej.

4. Zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.117,00 (jeden tysiąc sto siedemnaście 00/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Alina Kowalewska

Sygn. akt I C 358/21

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. w pozwie z dnia 25 czerwca 2021 r. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanej J. F. kwoty 3.147,73 złotych wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 26 maja 2021 r. do dnia zapłaty. Nadto domagał się zasądzenia od pozwanej kosztów procesu. Powód oparł roszczenie na zawartej z pozwaną w dniu 12 lutego 2020 r. umowie pożyczki nr (...) oraz podpisanym przez pozwaną wekslu, zgodnie, z którym pozwana zobowiązała się do zapłaty do dnia 25 maja 2021 r. kwoty 3.147,73 złotych. W uzasadnieniu powód podniósł, że pozwana poprzez podpisanie weksla, zobowiązała się do zapłaty kwoty wskazanej w wekslu, stąd też powód wezwał pozwaną do wykupu weksla, a po bezskutecznym upływie

zakreślonego terminu, skierował niniejszy pozew. Nadto powód podał, że pozwana, podpisując kalendarz spłaty rat znała doskonale wysokość zobowiązania i termin spłaty pożyczki.

Pozwana J. F. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Pozwana zarzuciła, iż w szczególności koszty ubezpieczenia, opłata przygotowawcza i wynagrodzenie prowizyjne zmierzają do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych oraz przepisów o maksymalnych pozaodsetkowych kosztach kredytu i jako takie są nieważne. Pozwana podniosła także zarzut nieudowodnienia roszczenia co do wysokości, nieprawidłowe naliczenie odsetek umownych przez powoda, brak podstaw do dochodzenia przez powoda zwrotu składek ubezpieczeniowych.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 12 lutego 2020 r. J. F. zawarła z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w B. umowę pożyczki nr (...). Całkowita kwota do spłaty z tytułu pożyczki wynosiła 4.644,00 zł.

(dowód: deklaracja wekslowa wystawcy weksla - k. 5, karta klienta wraz z zestawieniem spłat –k.61-61v)

Na zabezpieczenie zwrotu udzielonej pożyczki objętej umową z dnia 12 lutego 2020 r.nr (...) oraz wykonania innych zobowiązań wynikających z tej umowy pozwana J. F. przekazała do dyspozycji powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. weksel in blanco. Pozwana upoważniła powoda do wypełnienia weksla, a w szczególności wpisania domicyliatu i wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą jego zadłużeniu, łącznie z kosztami sądowymi. Warunkiem uprawniającym pożyczkodawcę do wypełnienia weksla było m.in. opóźnienie w płatności kwoty równej jeden racie pożyczki, przekraczające 30 dni.

(dowód: deklaracja wekslowa wystawcy weksla- k. 5)

Dnia 26 kwietnia 2021 r. powód złożył na piśmie oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki nr (...) z zachowaniem terminu trzydziestu dni wypowiedzenia, wzywając pozwaną do zapłaty kwoty 3.147,73 złotych. Jednocześnie powód poinformował pozwaną, że wystawiony weksel in blanco został wypełniony i w przypadku braku zapłaty zobowiązania w ciągu 30 dni sprawa zostanie skierowana na drogę sądową.

(dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki z dnia 3 września 2020 r.- k. 4)

Powód wypełnił weksel in blanco podpisany przez pozwaną J. F. na kwotę 3.147,73 zł, oznaczając termin płatności na dzień 25 maja 2021 r.

(dowód: weksel własny - k.3)

Pozwana tytułem zwrotu pożyczki nr (...) dokonał wpłat na rzecz powoda w łącznej kwocie 1.796,27 zł.

(dowód: karta klienta wraz z zestawieniem spłat –k.61-61v)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dokumenty przedłożone w toku niniejszego postępowania. W pierwszej kolejności należało zwrócić uwagę, iż powód dochodził swoich roszczeń na podstawie wypełnionego weksla własnego in blanco. Bezspornym w niniejszej sprawie był fakt, iż weksel ten miał charakter gwarancyjny, zabezpieczał bowiem roszczenie wynikające z umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 12 lutego 2020 r. Jednocześnie należy wskazać, że szczególny charakter zobowiązania wekslowego przejawia się w tym, iż ma ono charakter samodzielny i abstrakcyjny, a zatem niezależny od przyczyny i podstawy prawnej, które spowodowały jego zaciągnięcie. Samodzielność tego zobowiązania przejawia się w tym, iż wierzyciel może na podstawie samego weksla

domagać się od dłużnika zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej. Posiadacz weksla nie musi przy tym wykazywać ani podstawy gospodarczej zobowiązania, ani tego, że w ogóle istniała.

W przedmiotowej sprawie odnośnie zarzutów przysługujących dłużnikom wekslowym zastosowanie znajduje art. 10 prawa wekslowego, zgodnie z którym, jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zaślaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Przepis ten odnosi się wprost do weksli trasowanych, jednak na podstawie art. 103 prawa wekslowego ma on również zastosowanie do weksli własnych, a taki właśnie jest podstawą dochodzonego przez powoda roszczenia.

W ocenie sądu nie było podstaw, aby kwestionować formalną poprawność wypełnienia weksla in blanco. Przedłożony w niniejszej sprawie przez powoda wypełniony weksel in blanco, wystawiony w dniu 12 lutego 2020 r. w B. na kwotę 3.147,73 zł spełniał wszelkie wymogi formalne wynikające z prawa wekslowego. Był to przy tym dowód wystarczający do dochodzenia powództwa, bez konieczności powoływania się na dalsze dokumenty, które uzasadniałyby jego wystawienie.

Mając jednakże na uwadze, że powód był remitentem weksla, pozwana mogła skutecznie kwestionować zobowiązanie wekslowe, odwołując się do stosunku cywilnego, będącego podstawą jego wystawienia tj. umowy pożyczki nr (...) z dnia 12 lutego 2020 r. Podniesienie przez pozwaną zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego przeniosło spór z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Jednak w takiej sytuacji, to właśnie pozwany ponosi ciężar dowodu, że roszczenie strony powodowej z tego stosunku nie istnieje (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005r., V CK 780/04). W sprawie niniejszej to na pozwanej spoczywał ciężar wykazania okoliczności, które niweczyć mogą roszczenie powoda oparte na zobowiązaniu wekslowym. Jak wynika z ww. przepisów prawa wekslowego, ciężar wykazania braku podstaw do wypełnienia przez powoda weksla in blanco spoczywał na pozwanej. W ocenie sądu pozwana obowiązkowi temu nie sprostała, albowiem nie przedstawiła żadnych dowodów mogących poddawać w wątpliwość istnienie stosunku zobowiązaniowego, który stał się podstawą wypełnienia weksla.

W niniejszej sprawie zobowiązanie wekslowe wynikało z łączącej strony umowy pożyczki regulowanej przepisami kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. W odniesieniu do umowy pożyczki z udziałem konsumenta jako pożyczkobiorcy dodatkowe regulacje dotyczące tego stosunku prawnego przewiduje ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Pozwana zarzuciła, że powód zastosował w treści umowy pożyczki niedozwolone klauzule umowne zastrzegające na jej rzecz rażąco wygórowane kwoty z tytułu dodatkowych świadczeń, które jednocześnie stanowią obejście przepisów o odsetkach maksymalnych. Przedmiotowa umowa przewidywała, że na całkowity koszt pożyczki składa się kwota pożyczki powiększona o odsetki umowne, opłata przygotowawcza w wysokości 129 zł, prowizja w wysokości 1.471 i opłata za przyznanie na wniosek kredytobiorcy „Twojego pakietu” w wysokości 400 zł. Pozwana zawierając umowę wyraziła zgodę na obciążenie tymi opłatami.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Do uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowania go z praktyki stosowania, konieczne jest stwierdzenie łącznego występowania czterech wyżej wskazanych przesłanek.

Za niezgodnione indywidualnie ustawodawca określił te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca

umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.). Powód okoliczności tej nie wykazał.

Przez „dobre obyczaje” należy rozumieć reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. W orzecznictwie przyjmuje się, że za sprzeczne z dobrymi obyczajami należy w pierwszej kolejności uznać wprowadzenie klauzul godzących w równowagę kontraktową stron, zaś "rażące naruszenie interesów konsumenta" polega na nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04). Sprzeczne z dobrymi obyczajami są zatem np. działania wykorzystujące niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Chodzi więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 stycznia 2011 r., VI ACA 771/10). Przyjmuje się, że rażące naruszenie interesów konsumenta występuje, jeżeli postanowienie umowne poważnie, znacząco odbiega od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy przyjąć, że kwestionowane przez pozwaną postanowienia zawartej umowy nie zostały z nią uzgodnione indywidualnie. Sporne postanowienia nie dotyczą także głównych świadczeń stron, gdyż należą do nich tylko takie elementy konstrukcyjne umowy, bez których uzgodnienia nie doszłoby do jej zawarcia. W tej sytuacji należało rozstrzygnąć, czy przedmiotowe postanowienia umowy kształtują prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Umowa pożyczki precyzyjnie określa wysokość prowizji, opłaty przygotowawczej i opłaty za „Twój pakiet”, sposób spłaty, jak również precyzuje zasady korzystania z „Twojego pakietu”. Pozwana, zawierając umowę miała wiedzę o wysokości opłat, które obowiązana będzie uiścić, gdyż zostały one precyzyjnie i jednoznacznie wskazane w umowie. Nie ma podstaw, aby uznać, że postanowienia te naruszają istotnie interesy konsumenta. Od konsumenta, decydującego się na zawarcie umowy należy wymagać również odpowiedniego poziomu staranności i rozwagi. W niniejszej sprawie brak było podstaw do przyjęcia, że powód, zawierając z pozwaną przedmiotową umowę, wykorzystał niewiedzę czy też wywołał błędne przekonanie co do wysokości spłaty.

Jednocześnie wskazać należy, że nie ma też zakazu pobierania wynagrodzenia obok odsetek przewidzianych w art. 359 k.c. Przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim przewidują wystąpienie pozaodsetkowych kosztów kredytu rozumianych, jako wszystkie koszty, które konsument ponosi w związku z umową o kredyt konsumencki, z wyłączeniem odsetek. W art. 36a ww. ustawy wprowadzono limit wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu zarówno w odniesieniu do określonego okresu spłaty kredytu, jak i limit maksymalny dla całości umowy o kredyt konsumencki. W razie określenia przez pożyczkodawcę kwoty pozaodsetkowych kosztów kredytu w wysokości przekraczającej wartości maksymalne wskazane w tym przepisie konsument jest zobowiązany wyłącznie do zapłaty kwoty odpowiadającej wartościom maksymalnym. Z wyliczeń wykonanych przez sąd wynika, iż prowizja oraz opłata przygotowawcza nie przekraczają maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu oraz od kwoty faktycznie udzielonej pożyczki. Na marginesie zaznaczyć trzeba, że pozwana formułując zarzuty związane z wysokością pozaodsetkowych kosztów kredytu- w sposób nieprawidłowy zaliczała do nich również kwotę 644 zł stanowiącą odsetki umowne. Odnośnie opłaty za (...) wskazać należy, że była ona naliczona w związku z wykupioną przez pozwanego usługą, która miała charakter fakultatywny. W świetle powyższych rozważań sąd uznał za wiążące postanowienia umowne w zakresie dotyczącym prowizji, opłaty przygotowawczej oraz opłaty za (...). Ponadto, wbrew twierdzeniom pozwanej- powód naliczył odsetki umowne zgodnie z zawartą przez strony umową od kwoty pożyczki tj. 4.000 zł. Odnosząc się zaś do wysokości dochodzonego roszczenia wskazać należy, że powództwo zostało co do wysokości wykazane złożonymi do akt dokumentami.

Reasumując, powód podał prawdziwe informacje o całkowitym koszcie pożyczki, całkowitej kwocie do zapłaty oraz wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Spełnił tym samym obowiązek informowania konsumenta o oferowanym produkcie. Prowizja i opłata za „Twój pakiet” oraz opłata przygotowawcza były od początku znane – jednoznacznie określone, nie przekraczały maksymalnej wysokości pozaodsetkowych kosztów kredytu

konsumenckiego oraz nie stanowiły obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Sąd uznał, że postanowienia umowne dotyczące powyższych opłat nie spełniają przesłanek abuzywności i wiążą pozwaną.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej dotyczącego zawartej umowy ubezpieczenia i podnoszonych zarzutów związanych z brakiem podstaw do dochodzenia przez powoda zwrotu składek ubezpieczeniowych - wskazać należy, że niniejszym postępowaniu powód w ogóle nie zgłosił takiego roszczenia.

Z omówionych wyżej powodów sąd uznał roszczenie powoda za uzasadnione, o czym orzekł w pkt 1. sentencji.

W ocenie sądu roszczenie o zapłatę odsetek umownych za opóźnienie od kwoty dochodzonej na podstawie weksla jest niedopuszczalne, gdyż zgodnie z art. 48 ust 2 prawa wekslowego, posiadacz weksla może od zobowiązanego zwrotnie: odsetek od wysokości szes od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia płatności. Żądanie zasądzenia odsetek w wysokości przewyższającej odsetki ustawowe za opóźnienie, jako niedopuszczalne podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. uznając, iż pozwana jako strona przegrywająca jest zobowiązana zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu w kwocie 1.117 zł, na które składają się: opłata od pozwu w wysokości 200 zł (kwota 50 zł uiszczona przez powoda oraz kwota 150 zł – co do której sąd orzekł o pobraniu na rzecz Skarbu Państwa od powoda), koszty zastępstwa procesowego w kwocie 900 zł oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych sąd nakazał pobrać od powoda kwotę 150 zł tytułem brakującej opłaty sądowej od pozwu.

SSR Alina Kowalewska